

державній службі та інших галузях економічної діяльності за основними професійними групами (керівники, фахівці, юристи, економісти, фінансисти і т.д.);

– необхідно передбачити в чинному законодавстві про державну службу можливість оплати праці керівника залежно від ефективності діяльності.

Визначено пропозиції можуть істотно посилити організуючу і стимулюючу функції заробітної плати державних службовців, забезпечить тим самим, крім підвищення рівня ефективності функціонування, конкурентоспроможність державної служби на національному ринку праці.

Література:

1. Концепція адаптації інституту державної служби в Україні до стандартів Європейського Союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua>.
2. Баришніков В.М. Інститут державної служби. Проходження державної служби: навч.-метод. посіб. – К.: ІПК ДСЗУ, 2010.
3. Закон України «Про державну службу» зі змінами та доповненнями» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua>.
4. Дорогань-Писаренко Л.О. Оплата праці державних службовців: організаційно-обліковий аспект // Л.О. Дорогань-Писаренко / Вісник Полтавської державної аграрної академії. – № 3. – 2014. – С. 127–131.

*Пілець Наталія Зіновіївна, начальник бюджетного відділу управління фінансів
Камянець-Подільської РДА*

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ І ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

В сучасних умовах розвитку економіки будь-якого регіону важливим елементом є стабільний фінансовий стан, так як достатній фінансовий ресурс є запорукою успішного розвитку регіону. Так як останнім часом обмеженість фінансових ресурсів стає все більш характерною рисою для більшості місцевих бюджетів, тому важливими проблемами місцевих бюджетів залишаються:

– відсутність чіткого розподілу видаткових повноважень між рівнями бюджетів;

– неефективне використання коштів місцевих бюджетів;

– низький рівень інвестиційної спроможності бюджетів місцевого самоврядування.

Вирішення цих проблем на сьогодні є особливо актуальним завданням, реалізація якого можлива лише шляхом удосконалення методів планування і виконання видаткової частини місцевих бюджетів.

Вміння управляти фінансами, ефективно і раціонально їх використовувати є головним елементом у бюджетному процесі.

Зазначимо, що саме від якісного планування місцевих бюджетів залежить забезпеченість стабільного фінансування не тільки видатків першої необхідності, але й інших видатків (в тому числі і капітальних).

Ст. 2 Бюджетного кодексу України регламентовано, що видатки бюджету – це кошти, спрямовані на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним бюджетом [1, с. 4].

Тобто, в ідеалі видатки передбачені в бюджеті мають задовольняти не лише гарантовані державою послуги, а й спрямовуватися на економічний розвиток території.

Однак, в умовах обмеженості бюджетних коштів на місцевому рівні, з метою досягнення максимально можливого результату, основним завданням для органів управління постає акумуляція достатнього об'єму коштів необхідних для виконання покладених завдань на органи місцевого самоврядування.

З теоретичної точки зору здається, що не має в цьому нічого складного, проте на практиці виконати дане завдання досить і досить складно, оскільки виникає ряд проблем, а саме [2]:

– надмірна соціальна спрямованість видатків місцевих бюджетів, що не дає можливості для спрямування коштів на економічний розвиток території. Якщо проаналізувати напрями спрямування коштів, то з року в рік спостерігається тенденція використання їх лише на захищенні статті витрат, а саме: оплату праці з нарахуваннями, енергоносії, видатки на придбання продуктів харчування, медикаментів тощо, питома вага яких в загальних

видатках складає більше 80 відсотків, а тієї мізерної частки, яка залишається в розпорядженні бюджетів вистачає лише на окремі групи поточних видатків;

– низький відсоток видатків капітального характеру, або взагалі їх відсутність;

– недосконалий механізм проведення платежів органів місцевого самоврядування управлінням державного казначейства. Обмеженість «казначейського ліміту» призводить до того, що органи місцевого управління при наявності коштів на власних рахунках не можуть їх повною мірою спрямувати на виконання необхідних їм завдань. Особливо це стосується проведення незахищених статей видатків;

– недосконалість середньострокового та довгострокового планування місцевих бюджетів, а також методики оцінювання ефективності виконання бюджетів. На сьогодні планування на середньострокову перспективу має в основному формальний характер, прогноз видатків носить більше аналітичний характер і не є обов'язковим до виконання;

– відсутність дієвої, законодавчо врегульованої нормативно-правової бази;

– низький рівень самодостатності місцевих бюджетів та самостійності у здійсненні бюджетної політики. На даний час органи місцевого самоврядування мають високий ступінь залежності від держави, що в свою чергу знижує рівень їх відповідальності, і як наслідок впливає на рівень ефективності управління бюджетними коштами.

Централізація бюджетних коштів на рівні держави на сьогодні є також однією із важливих для вирішення проблем місцевих бюджетів.

Для прикладу, в таких країнах світу як США, Ісландія, Люксембург, Швеція, Австрія місцеві бюджети наділені дуже високою фінансовою автономією, тобто практично є незалежними від бюджету центральної адміністрації.

Характерним для місцевих бюджетів є також те, що в структурі їх бюджетів високу питому вагу займають міжбюджетні трансферти, в результаті чого на сьогодні гостро стоїть питання децентралізації влади. І як наслідок цього, важливим та дієвим важелем у забезпеченні стабілізації економічної ситуації в державі має стати ефективне планування місцевих бюджетів, яке спроможне перетворити територіальні громади із дотаційних на самостійні, які за рахунок власних надходжень зможуть вирішувати усі соціально-економічні питання та проблеми.

Відтак, застосування принципів децентралізації дозволить, з одного боку, забезпечити реальну фінансову самостійність місцевих органів влади, а з іншого – посилити державний фінансовий контроль над реальністю і обґрунтованістю використання бюджетних коштів.

Окрім цього, впродовж останніх років політика держави в бюджетному процесі націлена на постійній оптимізації видатків, скороченні штатної чисельності працівників бюджетної сфери, оптимізації малопотужних закладів культури, освіти, охорони здоров'я і як показує результат, від життя таких заходів з боку держави стимулювання

відсутнє, навпаки зменшуються розміри міжбюджетних трансфертів з державного бюджету, в тому числі і на соціально-економічний розвиток територій.

З метою удосконалення вітчизняної системи планування видатків, в тому числі на місцевому рівні, необхідно забезпечити:

- розробку ефективної методики оцінки результативності використання бюджетних коштів;

- формування бюджетів з урахуванням стратегічних цілей соціально-економічного розвитку на багаторічну перспективу та результатів діяльності центральних місцевих органів влади, інших учасників бюджетного процесу, досягнутих у попередніх бюджетних періодах;

- підвищення рівня відповідальності учасників бюджетного процесу за результатами діяльності, у тому числі пов'язаної із плануванням видаткової частини місцевих бюджетів;

- підвищення рівня стабільності, ефективності та прозорості використання бюджетних коштів шляхом запровадження прогресивних методик бюджетного планування, одним з яких є програмно-цільовий метод та середньострокове бюджетне планування. При формуванні та виконанні бюджету на основі ПЦМ акцент зміщується з планування бюджетних витрат на планування конкретних суспільних результатів – як поточних, так і перспективних. По суті, будь-який метод планування направлений на досягнення конкретної цілі. Але, в цьому випадку в основу самого процесу планування закладено визначення і постановку

цілей, і лише потім підбираються шляхи їх досягнення [3, с. 14].

Підсумовуючи зазначимо, що застосування програмно-цільового методу допоможе здійснювати оптималь-

ний вибір пріоритетної бюджетної політики на середньострокову перспективу та забезпечить досягнення позитивних результатів при використанні бюджетних коштів.

Література:

1. Бюджетний кодекс України. від 08.07.2010 № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. Боронос В.Г. Сучасні реалії планування та виконання видаткової частини місцевих бюджетів / В.Г Боронос., Ю.В. Остріченко // Механізм регулювання економіки. – 2014. – №1. – С. 87–98.
3. Планування місцевих бюджетів на основі програмно-цільового методу: Навчальний посібник / [Під заг. ред. І.Ф. Щербини]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-ІІ) впровадження». – 3-тє видання, виправлене та доповнене. – К.: Нора-Друк, 2012. – 100 с.

Рацин Романа Романовича, заступник начальника управління завідувача сектору правового забезпечення управління правової роботи Головного управління ДФС України у Тернопільській обл.

АРБИТРАЖНИЙ КЕРУЮЧИЙ У ПРОЦЕДУРІ БАНКРУТСТВА БОРЖНИКА: ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМАТИКА ФІНАНСОВО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ

Банкрутство – визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедур санації та мирової угоди і погасити встановлені у порядку, визначеному Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» у редакції згідно з Законом України від 22.12.2011 № 4212-VI, грошові вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури [1, с. 1].

Основна мета банкрутства – не ліквідація підприємства, а задоволення вимог кредиторів через визнання боржника банкрутом. Тобто, банкрутство не є самоціллю, а лише засобом для звільнення від боргів. Отже, банкрутс-

тво можна розглядати як об'єктивний процес, який спрямовується на покращення ринкового середовища всередині країни.

Згідно із зазначеними законом сторони у справі про банкрутство – це кредитори (представник комітету кредиторів), боржник (банкрут). Сторони – це головні діючі й процесуальні особи, серед яких виникають горизонтальні відносини. Тільки вони можуть ініціювати питання про банкрутство, вирішити питання про його припинення.

Поряд зі сторонами у справі про банкрутство є й інші учасники – це арбітражний керуючий (розпорядник майна, керуючий санацією, ліквідатор), власник майна боржника (орган, уповноважений управляти майном), а та-